

झारखण्ड शैक्षिक अनुसंधान एवं प्रशिक्षण परिषद् रांची, झारखण्ड
प्रथम सावधिक परीक्षा 2021-2022 मॉडल प्रश्नपत्र सेट-1

वर्ग- 11 विषय-संस्कृत (इलेक्टिव) समय- 2 घंटा पूर्णांक-40

सामान्यनिर्देशाः-

*सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

*प्रश्नानां संख्याः -40 ।

*प्रत्येकस्य प्रश्नस्य कृते एकम् अंकं निर्धारितम् । ऋणात्मकम् अंकनं नास्ति।

*सर्वेषां प्रश्नानाम् चत्वारः विकल्पाः सन्ति।

* प्रदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः उचितम् उत्तरं चिनुत ।

अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चिनुत।

भारतस्य राजधानी नवदिल्ली इति ख्याता। अस्य प्राचीनतमं नाम इन्द्रप्रस्थम् इति आसीत्। यथा शरीरस्य मध्यभागे हृदये आत्मा तिष्ठति, तथैव भारतदेशस्य मध्यमो भागः स एव यत्र देहली इति नाम्ना ख्याता विशाला नगरी वर्तते । देहलीमध्ये सर्वकारस्य केन्द्रीयशासनस्य अनेके कार्यालयाः तिष्ठन्ति। तत्र बहुभूमिकानि भवनानि सत्यमेव दर्शनीयानि । एतेषु भवनेषु लोकसभा भवनम्, राज्यसभा भवनम्, राष्ट्रपति-निवासश्च दर्शनीयानि सन्ति। भारतस्य प्रधानमंत्री अन्ये च केन्द्रीय-मंत्रिणः अपि अस्मिन् नगरे वसन्ति।

प्रश्नाः

1. भारतस्य राजधानी का ?
क) नवदिल्ली ग) कोलकाता
ख) इलाहाबाद घ) मुम्बई-नगरी
2. नवदिल्ल्याः प्राचीनतमं नाम किम् ?
क) पाटलिपुत्रम् ग) मद्रासनगरम्
ख) इन्द्रप्रस्थम् घ) उज्जयिनी -नगरम्
3. 'असत्यमेव' इत्यस्य विलोमपदं किम् ?
क) प्राचीनतमम् ग) विशाला

- ख) दर्शनीयम् घ) सत्यमेव
4. अस्य अनुच्छेदस्य कृते समुचितं शीर्षकं लिखत -
क) सत्संगतिः ग) अनुशासनम्
ख) नवदिल्याः दर्शनीयस्थानानि घ) विद्यायाः महत्त्वम्
खण्ड- ख
(अनुप्रयुक्तव्याकरणम्)
5. 'श्' वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम् ?
क) दन्तः ग) मूर्धा
ख) ओष्ठः घ)तालुः
6. दन्त्यः वर्णः चिनुत-
क) प् ग) क्
ख) त् घ) च्
7. 'प्+अ+र्+ई+क्+ष्+आ' इत्यस्य वर्ण संयोजनं चिनुत -
क) परिक्षा ग) परीक्षा
ख) परीक्षा घ) परिरक्षा
8. 'कर्म' इत्यस्य वर्णवियोजनम् चिनुत-
क)क्+र्+म् ख)क्+र्+अ+म्+अ
ग) क् +अ+र्+म्+अ घ) क+र्+म
9. 'इत्यादिः ' इत्यस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत-
क) इति+आदिः ग) इत्य+ आदिः
ख) इत्य+आदिः घ) इत्या+दिः
10. 'पो+अनम्' इत्यस्य सन्धिं कुरुत-
क) पावनम् ग)पवनम्
ख) पौनम् घ) पौवनम्
11. 'विद्यालयः' इत्यस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत-

क) विद्+यालयः ग)विद्या+यालयः

ख) विद्या+आलयः घ)विद्या+ लयः

12. 'एक+एकम्' इत्यस्य सन्धिं कुरुत ----

क) एकैकम् ग)एकाएकम्

ख)एकेकम् घ)ऐक्यम्

13.' बालक' शब्दस्य प्रथमा एकवचनम् चिनुत----

क) बालकम् ग)बालकः

ख) बालकेन घ)बालकस्य

14. 'फल' शब्दस्य तृतीया बहुवचनम् चिनुत-

क) फलाय ग) फलात्

ख) फलैः घ) फलाभ्याम्

15. ' अस्मद्' शब्दस्य प्रथमा बहुवचनम्

क) अस्मान् ग) अस्माकम्

ख) वयम् घ) अस्मासु

16. 'तत्' पु. शब्दस्य चतुर्थी एकवचनं

क) सः ग) तम्

ख) तेन घ) तस्मै

खण्ड-ग

(पठितांशावबोधनम्)

17.'संगच्छध्वं' इति मन्त्रः कस्मात् वेदात् संकलितः ?

क) सामवेदात् ग) ऋग्वेदात्

ख) यजुर्वेदात् घ)अथर्ववेदात्

18.' जाग्रतः' इत्यस्य विलोमपदं किम्?

क) नरस्य ग) अदीनस्य

ख) सुप्तः घ) खलस्य

19. पश्येम शरदः शतं जीवेम शरदः -----।

रिक्तस्थानं पूरयत -

क) कोटिः ग) सहस्रम्

ख) शतम् घ) एकम्

20. ज्योतिषां ज्योतिः कः कथ्यते ?

क) मनः ग) शरीरम्

ख) चन्द्रः घ) सूर्यः

21. 'वेदामृतम्' केभ्यः ग्रन्थेभ्यः संकलितः?

क) वेदेभ्यः ग) आरण्यकात्

ख) रामायणात् घ) नीतिशतकात्

22. रामायणे कति काण्डाः सन्ति?

क) त्रयः ग) सप्त

ख) षट् घ) चत्वारः

23. 'ऋतुचित्रणम्' पाठः कस्मात् ग्रन्थात् संकलितः--

क) रामायणात् ग) ऋतुसंहारात्

ख) मेघदूतात् घ) अभिज्ञानशाकुंतलात्

24. 'ऋतुचित्रणम्' पाठानुसारं कति ऋतवः भवन्ति?

क) चत्वारः ग) षट्

ख) त्रयः घ) सप्त

25. कः ऋतुः सुरभिर्मासः अपि कथ्यते ?

क) शिशिरः ग) ग्रीष्मः

ख) वसन्तः घ) हेमन्तः

26. वर्षर्तौ मत्तगजाः किं कुर्वन्ति ?

क) वहन्ति ग) नृत्यन्ति

ख) भान्ति घ) नदन्ति

27. 'परोपकाराय सतां विभूतयः' पाठः कस्मात् ग्रन्थात् संकलितः ?

क) मेघदूतात् ग) हितोपदेशात्

ख) पंचतंत्रात् घ) जातकमालायाः

28. शक्रः केषां राजा आसीत् ?

क) देवानाम् ग) पक्षिणाम्

ख) पशूनाम् घ) मानवानाम्

29. कथायां वर्णिते जन्मनि बोधिसत्त्वः कः बभूव ?

क) राजा ग) मत्स्यः

ख) गजः घ) भगवान्

30. आकाशे अकाला अपि के प्रादुर्भवन् ?

क) चन्द्रः ग) तारकः

ख) मेघाः घ) सूर्यः

31. 'मीनाः' इत्यस्य पर्यायवाचकः कः ?

क) मेघाः ख) खगाः

ग) पर्जन्यः घ) मत्स्याः

32. 'सौवर्णशकटिका' पाठः कस्मात् ग्रन्थात् उद्धृतः ?

क) मृच्छकटिकात् ग) मालतीमाधवात्

ख) किरातार्जुनीयात् घ) मेघदूतात्

33. रदनिका कीदृशी शकटिका रोहसेनं दत्तवती ?

क) चर्मस्य ग) स्वर्णस्य

ख) ताम्रस्य घ) मृत्तिकायाः

34. रोहसेनः रदनिकां किम् अयाचत् ?

क) ताम्रस्य शकटिका

ख) रजतः शकटिका

ग) स्वर्णस्य शकटिका

घ) मृत्तिकायाः शकटिका

35. 'अनलंकृत-शरीरोऽपि चन्द्रमुखम् आनन्दयति मम हृदयम् ' इति का उक्तवती ?

क) वसन्तसेना ग) धूता

ख) रदनिका घ) मदनिका

36. कस्य पुत्रः सौवर्णशकटिकाम् इच्छति ?

क) रामस्य ग) अर्जुनस्य

ख) चारुदत्तस्य घ) रदनिकायाः

37. 'मृच्छकटिकम्' इत्यस्य रचनाकारः कः ?

क) कालिदासः ग) शूद्रकः

ख) माघः घ) भवभूतिः

38. जातकमालायाः रचनाकारः कः ?

क) वाल्मीकिः ग)भारविः

ख) आर्यशूरः घ) भवभूतिः

39. कति वेदाः ?

क) चत्वारः ग) सप्त

ख) नव घ) अष्टादश

